

Posudek oponenta diplomové práce

Autor: **Petr Weber**

Název: **Bokassův režim: charakter středoafriického politického režimu v letech 1966-1979**

Katedra politologie, obor Politologie – africká studia

Filozofická fakulta, Univerzita Hradec Králové, 2015, 85 stran

Politologická analýza postdekolonizačních afrických režimů je aktuální a potřebná zejména vzhledem k výskytu takových režimů a politické praxe, které nemají v Evropě přímé analogie, ale dají se v rámci politologické teorie poměrně dobře charakterizovat. To je případ vhodné volby tohoto tématu ulehčeného od počátku obecnou nechvalnou proslulostí specifické a extrémní osobní diktatury Jeana-Bedela Bokassy. Ačkoli jde dnes už o historickou epizodu, tendence k nedemokratickému vládnutí (nejen) v Africe činí z tématu významný podnět k chápání současných paralel.

Už v Anotaci (s. 3-5) ohlašuje autor svůj úmysl představit a kvantitativně vyhodnotit sultanistické rysy Bokassova režimu podle Juana Linze a tomuto plánu se pak soustředěně věnuje. V Úvodu (s. 8-9) přidává k tomuto úmyslu ještě náčrt kompozice a úmysl zachovat objektivní přístup bez moralizování. Obsahově podstatná část textu se rozpadá na teoretickou a konkrétně analytickou. Teoretická část práce se podrobně věnuje nedemokratickým politickým systémům (s. 10-28) a politologické teorii sultanismu (s. 29-45). Analytickou část či případovou studii exponuje krátká Metodologie výzkumu (s. 46-47). Následuje jako jádro Analýza středoafriického politického systému za Bokassovy vlády (s. 48-73). Zde je kromě regionálního a dobového rámce přehledně vytyčena řada charakteristik, které umožňují vcelku jednoznačné potvrzení sultanistického vládnutí v době Bokassova prezidentství a císařství, jak je pak shrnuje Vyhodnocení výzkumu (s. 74-75) a Závěr (s. 76-78). Práci uzavírá Seznam použité literatury (s. 79-83) a anglické Résumé (s. 84-85).

Práce má logickou kompozici, vychází z dostatečných zdrojů, chválabohu i ve francouzském jazyce, dodržuje koncizní odborný styl a je formulačně jasná a přesvědčivá. Za klad považuji reflektování africké reality už v kapitole věnované teorii sultanistických režimů a stálou snahu uvádět v případové studii paralely (Idi Amin se mnohokrát nabízí). Autor se velmi dobře orientuje ve specifickém historickém i geografickém prostředí středoafriického prostoru. Přesto lze o některých prvcích práce polemizovat.

Studium nedemokratických režimů jako „logický důsledek vývoje zejména ve 20. století“ (s. 10) by zřejmě bylo třeba konkretizovat na motivační otázku, proč se v mnoha případech zvrhla africká dekolonizace, zda nejsou africké nedemokratické režimy (záměrným?) selháním mezinárodního společenství a jistým produktem neokolonialismu. Práce se upíná k Linzově teorii sultanismu, autor se vzdal ctižádosti obohatit tuto teorii o specifické africké rysy sultanismu abstrahovatelné z Bokassovy kauzy. Vzdal se též možnosti formulovat vlastní názor na závažnou otázku, zda je vůbec možné vybudovat kvalitní demokratický režim v etnicky pestrém, geograficky umělém a ekonomicky nevyvinutém a nepropojeném africkém státu typu Středoafriické republiky.

K jazykové stránce: V odborném stylu není třeba užívat emocionálně působících tázacích vět typu Jak vlastně vypadá soudobý sultanismus? (s. 31). Text obsahuje řadu překlepů: Gándghí (s. 41), často e nepředvídatelně (s. 61), v okamžických (s. 62), sesazaný prezident (s. 63 pozn.), úzkého vtahu (s. 64). Pochybuji, že by Bokassa vyhlásil „Přesun na východ“ anglicky, jak se tvrdí na s. 64.

Z grafického hlediska je podivná veliká mezera na s. 28, nevhodně působí nadpisy kapitol až dole na stránkách 28 a 33.

Tyto poznámky jsou zjevně spíše okrajové. V zásadě je práce úspěšná, proto ji doporučuji k obhajobě.

Doc. PhDr. Jan Klíma
KPOL FF UHK

Hradec Králové 31.8.2015